

utilbørlig Mistillid til Embedsmændene, saa troer jeg heller ikke, at dette er saa. Jeg veed, at idetmindste for mit Vedkommende — og jeg holder paa Forslaget saa stærkt som Noget — er ikke Mistillid til Embedsstanden Motivet, men netop i Almindelighed en god Tillid og et ivrigt Ønske om, at Agtelse for og Tillid til Embedsmændene maa udbrede sig overalt og trænge ned til de laveste Trin, og jeg troer, at Intet vil bedre tjene til at styrke og befæste Tilliden til de Embedsmænd, der virkelig fortjene Tillid, end en Bestemmelse, hvorpå der gives Vedkommende Leilighed til at blive bekendt med, hvad Embedsmændene erklære til de overordnede Autoriteter. Jeg skal dertil sige, at Forslaget jo ikke blot gjælder Embedsmændene, men enhver Autoritet, der skal afgive Erklæring; de kommunale Autoriteter ere altsaa ligesaavel indbefattede derunder, og var Mistillid Motivet til at ønske Loven, saa maatte denne Mistillid ligesaavel gjælde disse Communalautoriteter. Hertil skal jeg indfrænke mig, idet jeg, som sagt, mener, at der ikke er Anledning til at indlade sig paa nogen vidtløftig Diskussion.

**Lehmann:** Jeg er med den ærede sidste Taler enig i, at denne Sag er fuldstændig udebetteret, og at der altsaa ikke er stor Anledning til at gjentage, hvad der saa ofte i den Henseende er sagt; Enhver maa der have sin Mening og afgive sin Stemme. Jeg skal kun bemærke, at Spørgsmaalet, om Sagen er principstridig eller principmæssig, ingenlunde er afgjort med at henvise til et saa velklingende Ord som Offentlighed. Det ærede Medlem veed, hvilken Andeel jeg i henimod 30 Aar har havt i den Grad af Offentlighed, som vi i Pressen og andre Henseender have havt her i Landet, og maa derfor vide, at jeg ikke er nogen Modstander af Offentlighed; men netop fordi jeg kjender Offentlighedens Værd, lader jeg mig hverken lokke eller kysse ved det blotte Ord. Det kommer an paa, hvor Offentligheden er paa sit rette Sted, og hvor ikke. Jeg skal, for at nævne et Exempel, kun henstille til dem, der under Paaberaabelse af dette Navn ville vindicere det foreliggende Lovudkast Berettigelse, hvad Svar de ville give, dersom

Regjeringen i Offentlighedens Navn fordre Berettigelse til at bryde Brevseglets Hemmelighed. Jeg troer, at den ivrigste Ven af Offentligheden ikke vilde admittere en saadan Anvendelse deraf. Naturligviis vil jeg ikke parallelisere et saadant Strid med det her foreliggende Lovudkast, men jeg har kun villet nævne det for ved et slaaende Exempel at gøre det indlysende, at Offentlighed ikke overalt ubetinget har sin Berettigelse, og det er min Overbeviisning, at i Forholdet mellem de overordnede og underordnede administrative Autoriteter har Offentligheden Intet at gøre. Den har hjemme i hele Retspleien, i alle deliberative Forsamlinger i Ordets allervideste Udstrækning, men med Hensyn til de indre Forhold mellem Administrationen og dens Agenter har den Intet at gøre. Den ærede næstforegaaende Taler meente, at man i alt Fald skulde lade Sagen gaae til anden Behandling. Magtet det, jeg har anført, skulde jeg ogsaa mene, at Sagen burde underkastes en fornyet Overveelse, dersom der var gjort det allermindste Forsøg paa ved Lovforslagets Formulering at fyldestgøre de Fordringer, som have været paapegede af Landstinget som Noget, der i alt Fald maatte finde sin Løsning, inden en saadan Lov kunde udfomme, selv aaseet fra den principielle Tendents. Som saadanne Fordringer skal jeg blandt Andet ansøre Bestyttelse mod privat Tiltale, som det indenfor visse Grændser vilde være en af Lovens Hovedopgaver at fastsætte for dem, der afgive Erklæringer. Ligesaa lidt som Sagen er expederet ved at paaberaabe sig Offentlighed, ligesaa lidt er den expederet ved at sige, at Embedsmændene skal udtale sin Overbeviisning. Den skal han naturligviis udtale; men ligesaa lidt som det med Hensyn til Vidner kan fordres, at de skulle føre Vidner for, hvad de som Vidner udtale, thi i saa Fald vilde man komme ind i en Uendelighed af Beviser; ligesom den, der kaldes til Vidne for Retten, er ikke blot berettiget, men forpligtet til at udtale, hvad han veed, uden at der fordres Beviis af ham for Sandheden af, hvad han ansører, saaledes kan man — jeg vil ikke sige i samme Udstrækning — men dog med Grund fordre en Bestemmelse om, i hvilken Grad Embedsmændene